

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Освітньо-професійна програма

«Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток»

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика, інформація
та міжнародні відносини

Спеціальність С6 Географія та регіональні студії

ЗАТВЕРДЖЕНО

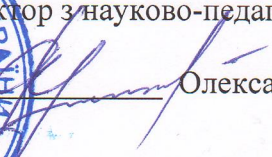
Вченою радою

Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

“25” травня 2026 року,
протокол № 9

Введено в дію з 2026/2027 навчального року
наказом від 26.05.2026 р. № ОНУ-1/236

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

Харків 2026 р.

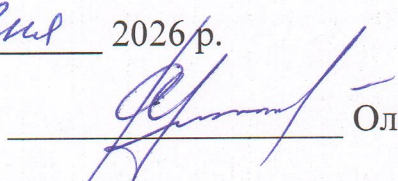
ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток»

Освітню програму розглянуто та схвалено на:

1. Науково-методичній раді Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна:

протокол № 10 від «21» травня 2026 р.

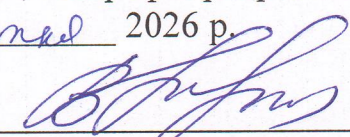
Голова науково-методичної ради

 Олександр ГОЛОВКО

2. Вченій раді факультету геології, географії, рекреації і туризму:

протокол № 6 від «20» квітня 2026 р.

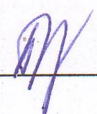
Голова вченої ради факультету

 Віліна ПЕРЕСАДЬКО

3. Науково-методичній комісії факультету геології, географії, рекреації і туризму:

протокол № 4 від «20» квітня 2026 р.

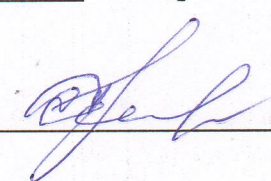
Голова науково-методичної комісії факультету

 Юлія ПРАСУЛ

4. Кафедрі соціально-економічної географії і регіонознавства імені Костянтина Нємця:

протокол № 4 від «10» квітня 2026 р.

Завідувач кафедри,
д. геогр. н., професор

 Катерина СЕГІДА

ПРЕАМБУЛА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади	Науковий ступінь, вчене звання
Керівник робочої групи – КЛЮЧКО Людмила Василівна, гарант освітньої програми	доцент ЗВО кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця	кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства
Члени робочої групи		
НСМЕЦЬ Людмила Миколаївна	професор ЗВО, завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця	доктор географічних наук, професор кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства
СЕГІДА Катерина Юріївна	професор ЗВО кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця	доктор географічних наук, професор кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства
КОСТРИКОВ Сергій Васильович	професор ЗВО кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця	доктор географічних наук, професор кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства
КАНДИБА Юрій Іванович	доцент ЗВО кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця	кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства
КРАВЧЕНКО Катерина Олександрівна	доцент ЗВО кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця	кандидат географічних наук, доцент кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства

До проєктування освітньої програми долучені:

Представники здобувачів вищої освіти:

БЕДРІЙ Єлизавета Романівна – випускниця другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток», магістр.

ЗІМІН Данііл Іванович – здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток», магістрант кафедри соціально-економічної географії і регіонаознавства імені Костянтина Немця ХНУ імені В.Н. Каразіна.

Представники роботодавців:

НОСИРЄВ Олександр Олександрович – голова ГО «Науково-дослідний інститут регіонального економічного розвитку», кандидат географічних наук, доцент;

ЧЕРНОМАЗ Павло Олексійович – інженер сектору перспективного розвитку ДП «Харківський регіональний науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації», кандидат географічних наук, доцент;

При розробці проєкту Програми враховані вимоги:

- 1) Національної рамки кваліфікацій;
- 2) Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня, галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 106 Географія, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 11.05.2021 р. № 519;
- 3) Методичних рекомендацій щодо відповідності освітніх програм спеціальностям, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та деталізованим галузям Міжнародної стандартної класифікації освіти ISCED-F 2013 (Наказ МОН України № 1734 від 31.12.2025 р.).

1. Профіль освітньої програми

1 – Загальна інформація	
<i>Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу</i>	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, факультет геології, географії, рекреації і туризму
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток / Economic, Social Geography and Regional Development
<i>Ступінь вищої освіти</i>	Магістр
<i>Кваліфікація, що присвоюється</i>	Магістр з географії та регіональних студій; економічна, соціальна географія та регіональний розвиток
<i>Тип диплому, форма здобуття вищої освіти та обсяг освітньої програми</i>	Диплом магістра, одиничний. Форма здобуття вищої освіти – інституційна (очна (денна), заочна, дистанційна). Обсяг освітньої програми – 90 кредитів ЄКТС, 1 рік 4 місяці.
<i>Наявність акредитації</i>	Сертифікат про акредитацію освітньої програми 15369, дійсний до 31.12.2027
<i>Передумови</i>	Наявність ступеня бакалавр, ОКР спеціаліст
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	1 рік 4 місяці
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	https://geo.karazin.ua/opp2026/
2 – Мета освітньої програми	
Забезпечення фундаментальної теоретичної та практичної підготовки висококваліфікованих кадрів, які набувають глибоких знань для виконання професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького й інноваційного характеру у галузі економічної та соціальної географії, регіонального розвитку, педагогіки та методики вищої освіти.	
3 – Характеристика освітньої програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</i>	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини. С6 Географія та регіональні студії. <i>Об'єкти вивчення:</i> географічна оболонка Землі, її просторова соціально-економічна різноманітність, а також зв'язки між природним середовищем і діяльністю людини, суспільно-територіальні системи. <i>Цілі освітньої програми:</i> підготовка фахівців, здатних здійснювати дослідження суспільно-територіальних складових ландшафтної оболонки Землі, вирішувати складні задачі дослідницького та інноваційного характеру, проводити проєктну, виробничо-технологічну діяльність у сфері міського та регіонального розвитку та планування територій. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> теорії та концепції територіальної (геопросторової) організації географічної оболонки Землі, соціально-економічні закономірності її формування та функціонування. <i>Методи, методики та технології:</i> методи набуття, обробки та поширення геопросторової інформації; методи польових, лабораторних та статистичних суспільно-географічних досліджень, картографування, ГІС-аналізу та моделювання, ретроспективного

	аналізу та географічного прогнозування. <i>Інструменти й обладнання:</i> обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для польових, статистичних та аналітичних досліджень природних і суспільних властивостей оболонки Землі, їхніх компонентів (у відповідності до спеціалізації) для дослідження територіальних систем.
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна, дослідницько-прикладна. Забезпечує оволодіння комплексом загальних та фахових компетентностей, необхідних професіоналу-досліднику, які розширюють науковий світогляд і здібності до проведення методологічного аналізу й критичного розуміння досягнень сучасної економічної та соціальної географії, дозволяють створювати власну концепцію у науково-дослідницькій роботі та практичній діяльності в галузі регіонального розвитку.
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</i>	Повна вища освіта в галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини зі спеціальності С6 Географія та регіональні студії. Ключові слова: економічна географія, соціальна географія, регіональний розвиток, регіональні студії, стійкий розвиток.
<i>Особливості програми</i>	Акцент на вивчення проблем регіонального розвитку, територіального менеджменту, міського планування, які досліджуються соціально-економічною географією. Посилена практична, геоінформаційна підготовка. Окремі дисципліни можуть викладатися англійською мовою.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
<i>Придатність до працевлаштування</i>	Наукові дослідження та розробки; середня і вища освіта; державне управління. 2442.2 – географ, географ-економіст; географ (політична географія); 2442.2 – фахівець з міської та районної планівки; 2442.2 – фахівець з розміщення продуктивних сил та регіональної економіки; 1474 – менеджер (управитель) з питань регіонального розвитку.
<i>Подальше навчання</i>	Продовження навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні НРК, доступ до спеціалізованих досліджень у географічній науці. Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.
5 – Викладання та оцінювання	
<i>Викладання та навчання</i>	Навчання студентоцентроване, проблемно-орієнтоване, самонавчання, навчання на основі науково-дослідницької діяльності, навчання через науково-дослідницьку, виробничу та асистентську практики. Активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі) та пасивні (пояснювально-ілюстративні) технології та методи.
<i>Оцінювання</i>	Чотирирівнева та дворівнева, 100-бальна система оцінювання через такі види контролю з накопиченням отриманих балів: <i>поточний</i> (усне та письмове опитування) контроль, <i>проміжний</i> (захист практичних, самостійних робіт), <i>підсумковий</i> (письмові екзамени, залікові роботи, захисти звітів з практик), <i>самоконтроль</i> , <i>державна атестація</i> (підготовка та публічний захист кваліфікаційної роботи магістра).
6 – Програмні компетентності	
<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку,

	що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 5. Здатність працювати в команді. ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
<i>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</i>	СК 1. Здатність до використання законів, теорій, концепцій і парадигм сучасної географії, історії розвитку географічних досліджень та ідей для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації. СК 2. Здатність до наукового аналізу сучасних проблем та особливостей взаємодії природи й суспільства із застосуванням принципів раціонального використання територіальних ресурсів, основ законодавства у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку і планування територій для розроблення пропозицій з оптимізації природокористування та забезпечення сталого розвитку регіонів. СК 3. Здатність використовувати спеціальні географічні методи й підходи, геоінформаційні технології для розв'язання конкретних науково-прикладних проблем у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку. СК 4. Здатність розробляти та сприяти впровадженню регіональних програм сталого розвитку територій, здійснювати геопланування територій різного ієрархічного рівня. СК 5. Здатність здійснювати фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, процесів глобалізації, регіоналізації та урбанізації у світі, проводити їхню геоекологічну й суспільно-географічну експертизу та моніторинг. СК 6. Здатність застосовувати у професійній діяльності теоретичні знання і практичні навички системного аналізу і синтезу, географічного моделювання та прогнозування. СК 7. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем природокористування, геопланування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму, оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та екологічні наслідки управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку. СК 8. Здатність планувати, проводити та публічно презентувати результати наукових досліджень, забезпечити зрозуміле донесення власних знань, висновків та аргументацій до фахівців і нефаківців. СК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти на засадах компетентнісного підходу. СК10. Здатність використовувати професійні знання з фізичної та соціально-економічної географії у процесі комплексного вивчення територій.
7 – Програмні результати навчання	
<i>Програмні результати навчання</i>	ПРО1. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації. ПРО2. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати уміння

	працювати в команді. ПРО3. Вільно спілкуватися із професійних і наукових питань іноземною мовою. ПРО4. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, розроблення нових методів і процедур в географії та міждисциплінарних контекстах. ПРО5. Вміти виявляти, ставити та розв'язувати науково-прикладні проблеми, здійснювати критичну оцінку прийнятих рішень. ПРО6. Застосовувати сучасні моделі та інформаційні технології для проведення досліджень і розробок у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку. ПРО7. Брати участь у розробленні програм та стратегій міського та регіонального розвитку, плануванні територій різного ієрархічного рівня. ПРО8. Здійснювати дослідження природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки. ПРО9. Проводити фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, здійснювати їхню геоecологічну і соціально-економічну експертизу та моніторинг. ПРО10. Застосовувати геоінформаційні технології, створювати та досліджувати моделі природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем, визначати можливості та межі їх застосування. ПРО11. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та геоecологічні наслідки реалізації управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму. ПРО12. Планувати й виконувати теоретичні та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки, аналізувати та презентувати результати досліджень. ПРО13. Здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, розробляти необхідне для цього навчально-методичне та інформаційне забезпечення. ПРО14. Аналізувати потенціал територій щодо здійснення господарської діяльності.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</i>	Відповідає ліцензійним умовам. Усі викладачі є штатними викладачами ХНУ імені В.Н. Каразіна, мають науковий ступінь та/або вчене звання, що відповідає основному профілю дисципліни, що викладається, мають підтверджений рівень наукової та професійної активності. Усі викладачі раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації.
<i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i>	Обладнання та устаткування, необхідне для польових і камеральних досліджень суспільно-географічних об'єктів і систем, технічні засоби навчання (дошки-екрани; мультимедійні проектори, ноутбуки, принтери, сканери, персональні комп'ютери з програмним забезпеченням) для формування предметних компетентностей з економічної та соціальної географії у процесі навчання здобувача. Є навчальні аудиторії, лабораторії, комп'ютерні класи, гуртожиток, пункти харчування, точки бездротового доступу до Інтернет, спортзали тощо. 100 % відповідність ліцензійним умовам.

<i>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</i>	Офіційний сайт Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, власний сайт факультету геології, географії, рекреації і туризму, сайт кафедри соціально-економічної географії і регіоназнавства імені Костянтина Немця (https://soc-econom-region.karazin.ua), необмежений доступ до Інтернет, друковані (фонди ЦНБ Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, репозитарій, власні бібліотеки навчальних лабораторій, картографічні твори) та Інтернет-джерела (у т.ч. і Центру підтримки цифрового навчання) інформації; навчальні і робочі плани (з пояснювальними записками до них), освітні програми, робочі програми дисциплін і практик, навчально-методичні комплекси дисциплін, що включають лекційний матеріал, завдання практичних робіт, питання семінарських занять, завдання самостійної роботи, питання, задачі, завдання для поточного та підсумкового контролю. Відповідає ліцензійним умовам, 100%. Передбачена також дистанційна форма навчання, яке здійснюється на платформах Zoom, Google-Meet, Webex та інших із використанням системи Moodle, де розміщені навчально-методичні матеріали дисциплін.
9 – Академічна мобільність	
<i>Національна кредитна мобільність</i>	На основі двосторонніх договорів між Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна та академічними установами і ЗВО України.
<i>Міжнародна кредитна мобільність</i>	На основі двосторонніх договорів між Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна та навчальними закладами країн-партнерів, в т.ч. у рамках проекту Еразмус+
<i>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</i>	Громадяни інших держав приймаються на навчання за спеціальністю С6 Географія та регіональні студії на підставі міжнародних договорів на умовах, визначених цими договорами, а також договорів, укладених навчальним закладом із зарубіжними навчальними закладами, організаціями, або індивідуальних договорів, контрактів.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

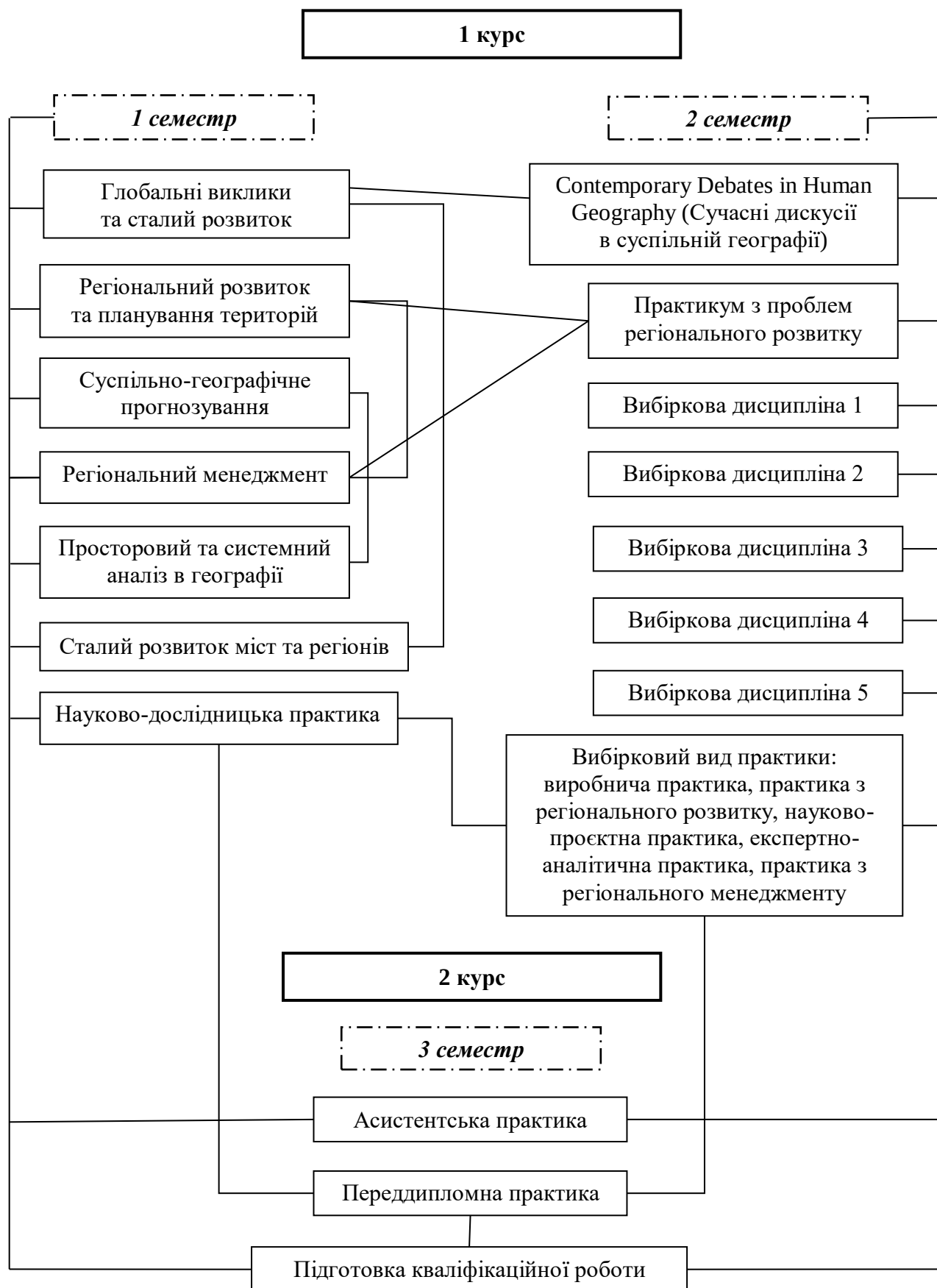
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Глобальні виклики та сталий розвиток	3	Залік
ОК 2	Регіональний розвиток та планування територій	4	Екзамен
ОК 3	Contemporary Debates in Human Geography (Сучасні дискусії в суспільній географії)	4	Екзамен
ОК 4	Суспільно-географічне прогнозування	4	Екзамен
ОК 5	Регіональний менеджмент	4	Екзамен
ОК 6	Просторовий та системний аналіз в географії	4	Екзамен
ОК 7	Сталий розвиток міст та регіонів	4	Екзамен
ОК 8	Практикум з проблем регіонального розвитку	3	Екзамен
ОК 9	Науково-дослідницька практика	6	Екзамен
ОК 10	Асистентська практика	5	Екзамен
ОК 11	Переддипломна практика	5	Екзамен

ОК 12	Підготовка кваліфікаційної роботи	20	Захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент		66	
Вибіркові компоненти ОП*			
ВК 1	Вибіркова дисципліна 1	3	Залік
ВК 2	Вибіркова дисципліна 2	3	Залік
ВК 3	Вибіркова дисципліна 3	3	Залік
ВК 4	Вибіркова дисципліна 4	6	Залік
ВК 5	Вибіркова дисципліна 5	3	Залік
ВК 6	Вибірковий вид практики: виробнича практика, практика з регіонального розвитку, науково-проектна практика, експертно-аналітична практика, практика з регіонального менеджменту	6	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

*перелік дисциплін за вибором наданий орієнтовний і може змінюватися відповідно до актуальних запитів галузі економічної і соціальної географії та регіонального розвитку.

Каталог навчальних дисциплін за вибором розміщено на сайті кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства імені Костянтина Немця за посиланням: <https://soc-econom-region.karazin.ua/vibirkovi-dystsypliny/>

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Економічна, соціальна географія та регіональний розвиток» спеціальності С6 Географія та регіональні студії проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: магістр з географії та регіональних студій; економічна, соціальна географія та регіональний розвиток.

Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання актуальної задачі з географічної проблематики, що потребує проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог. Вимоги до обсягу, структури та привселюдного захисту роботи встановлюються закладом вищої освіти.

Кваліфікаційна робота має бути виконана з дотриманням вимог щодо академічної доброчесності: не повинна містити академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Робота перевіряється на наявність академічного плагіату згідно з процедурою, визначеною системою внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена на офіційному сайті Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна або розміщена в його репозитарії. Оприлюднення кваліфікаційних робіт, що містить інформацію з обмеженим доступом, здійснюється у відповідності до вимог чинного законодавства.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12
ІК	•	•		•		•		•	•		•	•
ЗК 1			•	•				•	•		•	•
ЗК 2			•					•				
ЗК 3	•	•	•		•				•		•	•
ЗК 4		•			•		•				•	•
ЗК 5			•					•	•	•		
ЗК 6			•							•		
СК 1			•								•	•
СК 2	•	•			•	•		•	•		•	•
СК 3				•		•		•	•		•	•
СК 4	•	•			•		•	•				
СК 5		•			•		•					
СК 6				•		•					•	•
СК 7		•		•		•	•	•				
СК 8								•	•		•	•
СК 9										•		
СК 10							•	•	•		•	•

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПР)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12
ПР01	•			•					•		•	•
ПР02			•					•	•	•		
ПР03			•							•		
ПР04			•			•			•		•	•
ПР05	•		•					•	•		•	•
ПР06		•		•		•					•	•
ПР07		•			•		•	•				
ПР08	•			•		•			•		•	•
ПР09		•			•		•	•				
ПР10				•		•			•		•	•
ПР11		•		•			•	•				
ПР12								•	•		•	•
ПР13										•		
ПР14		•			•	•	•	•			•	•